

Quan hệ văn hóa giữa A-déc-bai-gian và Việt Nam

Cả A-déc-bai-gian và Việt Nam đã trải qua và chứng kiến nhiều cuộc chiến tranh trong suốt lịch sử, nhiều vùng đất bị chiếm đóng và hàng ngàn người đã thương vong. Tuy nhiên, người dân A-déc-bai-gian và Việt Nam luôn sống với hy vọng độc lập. Khi Việt Nam giành được chủ quyền vào năm 1945, các mối quan hệ với A-déc-bai-gian, tại thời điểm đó là một phần của Liên Xô, thậm chí còn trở nên gần gũi hơn. Quan hệ văn hóa giữa A-déc-bai-gian và Việt Nam đã đạt được sự phát triển ngay lập tức trong thời Liên Xô. Nhiều sự kiện văn hóa, các cuộc gặp mặt được tổ chức giữa hai thành phố anh em - Ba-cu và Vũng Tàu, có ảnh hưởng tích cực đến mối quan hệ giữa hai nước. Rất nhiều nhà văn, nhạc sĩ và nghệ sĩ người A-déc-bai-gian trong các tác phẩm của họ ca ngợi cuộc đấu tranh giành độc lập của

người dân Việt Nam anh hùng.

Đạo diễn nổi tiếng của A-déc-bai-gian, Nghệ sĩ Nhân dân của A-déc-bai-gian, Tuốc-mê-ni-xtan và Liên Xô Azhdar Ibrahimov vào năm 1959, theo lệnh của Bộ Văn hóa, đã đến Việt Nam và tạo ra bộ phim truyện Việt Nam đầu tiên có tên “Hai người”. Đối với bộ phim này, Azhdar Ibrahimov đã được trao danh hiệu Anh hùng Lao động Việt Nam. Đạo diễn sống ở Việt Nam được 3 năm. Trong thời gian sống tại Hà Nội, Azhdar Ibrahimov đã mở ra ngôi trường đầu tiên cho việc giáo dục các nhà làm phim và điện ảnh. Ngày nay, ngôi trường này là Học viện Điện ảnh Việt Nam. Với sự hỗ trợ tuyệt vời của đạo diễn người A-déc-bai-gian, các sinh viên của ông đã làm 2 bộ phim ngắn vào năm 1962 (Hai người lính và Chim mắt trắng), và một bộ phim dài đầy đủ vào năm 1961 (Một ngày vào đầu mùa thu). Những bộ phim này đã được trao nhiều giải thưởng tại liên hoan quốc tế lần thứ 13 ở Karlovy Vary. Bản thân Azhdar Ibrahimov cũng được trao một giải thưởng khác - Huân chương Hữu nghị. Sau khi trở về quê hương của mình, Ibrahimov đã xuất bản bốn cuốn sách: “Seen in Vietnam”, “The Sun Cries”, “The Thai Girl”, và “Vietnam Fighting”. Trong các tác phẩm của mình, Ibrahimov đã mô tả vẻ đẹp của Hà Nội, các lễ hội và truyền thống ở nhiều địa phương khác nhau. Ông mô tả lòng hiếu khách, tài năng và thi vị của người Việt Nam, bày tỏ sự ngưỡng mộ đối với công việc khó khăn, sự kiên trì của quốc gia này trong việc đạt được mục tiêu của họ. Ibrahimov nhớ cách các sinh viên Việt Nam của ông đã tặng ông một con tàu được làm bằng tay sau khi những bộ phim được quay xong.

Năm 1956, theo lời mời của Cục báo chí của Bộ Ngoại giao Liên Xô, một phái đoàn nhà báo Việt Nam đã đến thành phố Ba-cu. Một đoàn nhà báo Việt Nam khác đã đến thăm Ba-cu vào năm 1986. Từ năm 1961, các bản thu âm của giọng ca, opera, ba lê và nhạc dân gian của A-déc-bai-gian đã được gửi đến Việt Nam, trong đó các tác phẩm của các nhà soạn nhạc nổi tiếng người A-déc-bai-gian Kara Karayev, Uzeyir Hajibeyov, Fikret Amirov và những người khác đã được đón nhận nhiệt liệt.

Năm 1984, các nhà soạn nhạc và nhạc sĩ vĩ đại người A-déc-bai-gian như Arif Melikov, Polad Bulbul oglu, Fikret Amirov, Emin

Sabitoglu đã có chuyến lưu diễn tại Việt Nam.

Cũng tại Việt Nam, một số triển lãm của nghệ sĩ nghiệp dư người A-đéc-bai-gian Vagif Akhundov đã được tổ chức. Từ năm 1982 đến năm 1984, những ngày văn hóa của A-đéc-bai-gian được tổ chức hàng năm tại Việt Nam đã trở thành những bước chính trong việc chia sẻ ý tưởng giữa hai nền văn hóa. Năm 1985, sau chuyến thăm của phái đoàn Việt Nam đến Ba-cu, việc khai trương đường Vũng Tàu và quán cà phê Vũng Tàu Kondao đã diễn ra tại A-đéc-bai-gian.

Năm 1987, một cuộc triển lãm về những ngày của A-đéc-bai-gian đã được tổ chức tại Hà Nội. Lễ kỷ niệm 42 năm độc lập của Việt Nam và sắp xếp triển lãm dành riêng cho những ngày văn hóa của A-đéc-bai-gian được tổ chức tại Nhà hữu nghị là một bằng chứng khác về mối quan hệ văn hóa mạnh mẽ gắn kết giữa A-đéc-bai-gian và Việt Nam. Đáng chú ý là nhà soạn nhạc vĩ đại người A-đéc-bai-gian Kara Karaev đã thể hiện niềm vinh dự của mình với người dân Việt Nam qua việc bản nhạc “Việt Nam” cho bộ phim có cùng tiêu đề.

Khát vọng tự do của người dân Việt Nam luôn truyền cảm hứng cho các nghệ sĩ từ khắp nơi trên thế giới. Những công nhân cày anh hùng của Hải Phòng, công nhân đấu lửa Vũng Tàu, những người nông dân trồng lúa, những sinh viên Hà Nội duyên dáng được chụp trong các bức tranh và tác phẩm hoạt họa của nghệ sĩ người A-đéc-bai-gian Kamil Najafzadeh vinh danh cho những người này.

Triển lãm dành riêng cho kỷ niệm 97 năm Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà lãnh đạo cách mạng Việt Nam đã được tổ chức tại Hà Nội, với sự tham dự của hàng nghìn người. Trong chuyến thăm của các quan chức A-đéc-bai-gian đến Việt Nam, 29 bức tranh của Kamal Najafzadeh đã được trao tặng cho nhân dân Việt Nam thể hiện quan hệ văn hóa mạnh mẽ giữa hai nước. Công chúng Việt Nam bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến nghệ sĩ và tất cả bạn bè vì những đóng góp của họ trong việc củng cố mối quan hệ anh em giữa hai quốc gia.

Một số lượng lớn các bức tranh được tạo ra bởi các nghệ sĩ là kết quả từ những ấn tượng qua trải nghiệm ở Việt Nam trong những ngày văn hóa của A-đéc-bai-gian. Triển lãm được trình diễn ở Ba-cu và Mát-xcơ-va đã trưng bày các tác phẩm của nhiều nghệ sĩ đến với đồng đảo công chúng.

Một trong những họa sĩ đương đại tài năng nhất của A-đéc-bai-gian Sarah Manafova đã dành tặng một loạt các bức tranh để tưởng nhớ những đứa trẻ bị giết ở làng Sơn Mỹ trong Chiến tranh Việt Nam. Manafova quyết định dành một năm để tìm hiểu thảm kịch xảy ra ở làng Sơn Mỹ. Nữ họa sĩ giải thích quyết định của mình rằng bà cảm thấy sốc sau khi quan sát những bức ảnh minh họa phụ nữ, trẻ em và người già bị giết. Một số tác phẩm của bà về Vụ thảm sát Mỹ Lai được lưu giữ tại Bảo tàng Đông Mát-xcơ-va và Bảo tàng Nghệ thuật Quốc gia của A-đéc-bai-gian, sánh ngang cùng các kiệt tác khác.

Người Việt Nam cũng đánh giá cao nền văn hóa của A-đéc-bai-gian. Bảo tàng nghiên cứu vùng tại Hà Nội lưu giữ một bức chân dung lớn và các tác phẩm của Samad Vurgun, nhà thơ huyền thoại người A-đéc-bai-gian.

Vào tháng 5 năm 1987, một cuộc triển lãm tranh của Akif Huseynov dành riêng cho công nhân Việt Nam đã được tổ chức tại Ba-cu. Toàn bộ vật phẩm triển lãm được tặng cho chính quyền Vũng Tàu như một dấu hiệu của tình hữu nghị giữa hai thành phố và quan hệ đối tác tuyệt vời. Có rất nhiều địa điểm đáng nhớ ở Vũng Tàu gắn liền với A-đéc-bai-gian, chẳng hạn như một đường phố và một khách sạn được đặt theo tên của Ba-cu được thiết kế với sự giúp đỡ của một nhóm các nghệ sĩ người A-đéc-bai-gian.

Ngày nay, A-đéc-bai-gian và Việt Nam tiếp tục đặt nền móng cho sự hợp tác trong tương lai. Các nước chúng ta hợp tác trong các lĩnh vực khác nhau như kinh tế, ngành công nghiệp dầu mỏ, nhân đạo và văn hóa.

Phó Chủ tịch của Hội Nhà văn Việt Nam, Tô Hoài, và tiểu thuyết gia nổi tiếng Nguyễn Tấn, đã đến thăm A-đéc-bai-gian và nói chuyện với các đồng nghiệp người A-đéc-bai-gian. Người dân Việt Nam rất kính trọng các nghệ sĩ của A-đéc-bai-gian, cũng như người dân A-đéc-bai-gian luôn chào đón các đồng nghiệp Việt Nam.

Từ ngày 1 tháng 7 đến ngày 5 tháng 7 năm 2014, một phái đoàn của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Việt Nam, đứng đầu là Bộ trưởng Hoàng Tuấn Anh, đã đến A-đéc-bai-gian theo lời mời của Bộ Văn hóa và Du lịch, cũng như Bộ Thanh niên và Thể thao. Trong chuyến thăm, Bộ trưởng Việt Nam đã gặp các đồng nghiệp Abulfaz Karaev và Azad Rahimov. Với kết quả đàm phán giữa các Bộ của cả hai nước, một thỏa thuận hợp tác đã được ký kết.

Ngày 29/9/2017, buổi hoà nhạc có chủ đề “Âm nhạc A-đéc-bai-gian ở Việt Nam” nhân kỷ niệm 25 năm thiết lập ngoại giao giữa A-đéc-bai-gian và Việt Nam đã được tổ chức ở Hà Nội. Buổi hoà nhạc cùng Dàn nhạc giao hưởng Hà Nội được tổ chức bởi nhóm nghệ sỹ mugham bao gồm nhạc trưởng Yalchin Adigozalov, ca sĩ opera Azer Zeynalov, nghệ sỹ nhân dân Mansum Ibrahimov, nghệ sỹ tar Elnur Hashimov và nghệ sỹ kamancha Elchin Ahmadov.

Vào ngày 17 tháng 12 năm 2015, tại Hà Nội, Đại sứ quán A-đéc-bai-gian đã tổ chức buổi giới thiệu ấn bản tiếng Việt đầu tiên của tạp chí Irs Di sản và triển lãm ảnh có tiêu đề “Di sản của A-đéc-bai-gian” tại Bảo tàng Lịch sử Quốc gia Việt Nam

Vào ngày 12 tháng 3 năm 2019, tại Hà Nội, Đại sứ quán A-đéc-bai-gian tại Việt Nam đã tổ chức buổi hòa nhạc jazz với sự tham gia của ban nhạc Jazz Glory nhân kỷ niệm 100 năm ngành ngoại giao của Cộng hòa A-đéc-bai-gian.

Vào ngày 26 tháng 10 năm 2019, tại thủ đô của A-đéc-bai-gian, lần đầu tiên một buổi hòa nhạc jazz Việt Nam được tổ chức. Ban nhạc Glory của Việt Nam đã trình diễn âm nhạc của họ tại Lễ hội Jazz Ba-cu 2019. 🌟

Ulviyya Nuri

*Người chiến thắng cuộc thi viết luận và phát biểu tại hội thảo
“Những nét tương đồng văn hoá giữa A-đéc-bai-gian và Việt Nam”*